

an. MED. वापीकाण्डोपगत PĀṆĀT. 247, 14. Hierher gehört auch die Bed. der an eine Feuergrube (s. कुण्ड) angrenzende Raum bis zur Entfernung von einer Fingerdicke: खाताद्वक्षो ऽङ्गुलः काण्डः सर्वकुण्डेष्वप्यं विधिः TITBĀDIT. im ÇKDr. Vgl. उपकाण्ड. — c) Name eines Baumes, *Vanguiera spinosa* Roxb., H. an. MED. Beruht offenbar auf einer Verwechselung mit काण्डकिन्; vgl. मदनकाण्डक. — d) N. pr. eines Mahārshi R. 4, 48, 11. — 2) f. काण्ठी a) Hals, Kehle BHAR. zu AK. im ÇKDr. HĀR. 174. Vgl. काण्ठीरव. — b) ein Strick oder Riemen, der einem Pferde um den Hals gelegt wird (Halfter), ÇĀBDAM. im ÇKDr. — Vgl. अर्धकाण्ड, उत्काण्ड, उत्काण्ठा, प्रतिकण्डम्, शितिकाण्ड, शुष्ककाण्ड.

काण्डक (von काण्ड) m. N. des Rosses von Çākjamuni SCHIEFFNER, Lebensb. 239 (9). — Vgl. काण्डक 1, m.

काण्डकूषिका (क० + कू०) f. Laute (वीणा) H. 287.

काण्डगत (क० + गत) adj. am Halse befindlich: मात्स्यम् R. 4, 26, 3. bis zur Kehle gelangt: नाभत्वं भक्ष्येत्प्राज्ञः प्राणैः काण्डगतैरपि wenn die Lebensgeister sogar zu entfliehen drohen (vgl. काण्डवर्तिन्) PĀṆĀT. I, 329. in der Kehle befindlich SUÇR. 1, 306, 14.

काण्डतलासिका f. Halfter, = काण्ठी ÇĀBDAM. im ÇKDr. — Zusammeng. aus काण्ड, तल und असिक (असिका?).

काण्डतम् (von काण्ड) adv. aus der Kehle heraus, mit deutlichen Worten, ausdrücklich Z. d. d. m. G. 6, 17. Vgl. काण्ठाक्त n. persönliche Aussage VJUTP. 43.

काण्डदर्भ (क० + द०) adj. bis zum Halse reichend ÇAT. BR. 12, 2, 2.

काण्डधान (क० + धान) m. pl. N. einer Völkerschaft VARĀH. BRH. S. 14, 26 in Verz. d. B. H. 241.

काण्डनीडक (क० + नीड) m. Falco Cheela (चिह्न) TRIK. 2, 3, 22.

काण्डनीलक (क० + नी०) m. Feuerbrand (उत्का, vulg. मसाल) ÇĀBDAM. im ÇKDr.

काण्डपाशक (क० + पा०) m. ein Strick, der einem Elephanten um den Hals gelegt wird (Halfter), ÇĀBDAM. im ÇKDr.

काण्डबन्ध (क० + ब०) m. dass. H. 1232.

काण्डभूषा (क० + भू०) f. Hals schmuck AK. 2, 6, 3, 5. H. 637.

काण्डमणि (क० + म०) m. ein am Halse getragener Juwel TRIK. 2, 6, 27. VJUTP. 99.

काण्डवर्तिन् (क० + व०) adj. sich in der Kehle befindend: प्राणैः RAGH. 12, 54. — Vgl. काण्डगत.

काण्डशालूक (क० + शा०) n. harte Anschwellung im Schlunde SUÇR. 1, 306, 14. 307, 15. 2, 131, 3. WISE 311.

काण्डशुण्डी (क० + शु०) f. Anschwellung der Mandeln SUÇR. 1, 306, 5. WISE 309.

काण्डश्रुति COLEBR. I, 93 fehlerhaft für कण्डश्रुति; s. u. कण्ड.

काण्डमूत्र (क० + मू०) n. eine best. Art von Umarmung (स्तनालिङ्गन) RAGH. 19, 32.

काण्डमि (काण्ड + मि) m. Vogel (bei dem die Verdauung in der Kehle vor sich geht) TRIK. 2, 3, 37. H. 186.

काण्डाल m. 1) Boot, Schiff. — 2) Spaten. — 3) Kampf. — 4) Arum campanulatum Roxb. (शूराण) VIÇVA im ÇKDr. Vgl. काण्डल. — 5) Kameel; vgl. काण्डकाशन und काण्डोल. — 6) Butterfass MED. (Calc. Ausg.

काण्ठील) im ÇKDr. In dieser Bed. auch f. ०ला TRIK. 2, 9, 19. MED. im ÇKDr.

काण्ठिका (von काण्ड) f. ein aus einer einzigen Schnur bestehender Perlenschmuck (am Halse) H. 662.

काण्ठीरव (काण्ठी = काण्ड + रव) 1) m. a) Löwe (aus vollem Halse schreiend) TRIK. 2, 3, 1. H. 1283. HĀR. 82. PĀṆĀT. III, 28 (काण्ठा रव). — b) ein Elephant in Wuth ŚĀRASVATA im ÇKDr. — c) Taube RĀĠAN. im ÇKDr. — 2) f. ०वी Gendarussa vulgaris Nees (वासकवृत्त) RĀĠAN. im ÇKDr.

काण्ठील 1) m. Kameel. — 2) m. f. (म्री) Butterfass MED. I. 72. — Vgl. काण्डाल.

काण्ठकाल (काण्ठ, loc. von काण्ड, + काल) m. ein Bein. Çiva's (am Halse blau; vgl. नीलकाण्ड) P. 2, 2, 24, VĀrtt. 3, Sch. 6, 3, 12, Sch. TRIK. 1, 1, 45. H. 195.

काण्ठविद्ध (काण्ठ + विद्ध) m. N. pr. eines Mannes; s. काण्ठविद्धि.

काण्ठ (von काण्ड) adj. P. 6, 1, 213, Sch. 1) am oder im Halse befindlich VS. 39, 9. SUÇR. 2, 130, 13. — 2) dem Halse zuträglich SUÇR. 1, 219, 2. 232, 12. — 3) mit der Kehle hervorgebracht; so heissen die Laute ऋ, ए und der Ūihvāmūlīja RV. PRĀT. 1, 8. PĀR. GRHJ. 3, 15. ऋ, क, ख, ग, घ, ङ, ऋ nach P. 1, 1, 9, Sch. ausserdem ए VOP. 1, 4.

काण्ड, काण्डते sich freuen DHĀTUP. 8, 30. काण्डति 9, 78. काण्डयति Korn von den Hülsen befreien 32, 44. beschützen (v. l. für कुण्ड) 45. — Vgl. कण्ड.

काण्डन (von काण्ड) 1) n. a) das Entfernen der Hülsen durch Stampfen in einem Mörser H. 1017. — b) Abfall von den Körnern (beim Dreschen u. s. w.), Hülse SUÇR. 1, 38, 4. 42, 10. — 2) f. ०नी Mörser TRIK. 2, 9, 6. M. 3, 68.

काण्डरा f. Sehne, deren im menschlichen Leibe sechzehn angenommen werden, SUÇR. 1, 236, 6. 8. 12. 337, 12. 338, 6. 2, 304, 2. H. 631.

काण्डरीक m. N. pr. eines Mannes HĀRIY. 1256. fgg.

काण्डानक m. N. pr. eines Dieners von Çiva Vjāḍi zu H. 210.

काण्डिका f. kurzer Abschnitt, letzte Unterabtheilung (in einigen vedischen Schriften) COLEBR. Misc. Ess. I, 54. 60. 73. Ind. St. 1, 71. — Vgl. काण्ड und काण्डिका.

काण्ड 1) m. f. SIDDH. K. 251, a, 4 v. u. das Jucken, Beissen RĀJAM. zu AK. im ÇKDr. SUÇR. 1, 221, 15. 2, 290, 11. Gewöhnlich काण्ड f. AK. 2, 6, 2, 4. H. 464. SUÇR. 1, 34, 16. 40, 16. 50, 8. 2, 238, 6. 267, 7. 326, 10. KUMĀRAS. 1, 9. BHĠG. P. 2, 7, 13. 3, 6, 18. गात्रकाण्डूविनोद das Kratzen ÇĀNTIC. 4, 17. सकाण्ड adj. SUÇR. 1, 280, 5. सकाण्डूक 59, 4, 14. — 2) m. N. pr. eines Rshi R. 2, 21, 31. 5, 91, 7. BHĠG. P. 4, 30, 13. काण्डूपध्यान im BRAHMA-P. I. A. 49. fgg.

काण्डुक m. N. pr. eines Barbiers HĀRIY. 1339 (LANGL.: काण्टक).

काण्डुर (von काण्ड) 1) adj. f. म्री juckend SUÇR. 1, 293, 10. — 2) m. N. zweier Pflanzen: Momordica Charantia Lin. (कारवेह्न) und einer Grasart (कुन्दरतृण) RĀĠAN. im ÇKDr. — 3) f. ०रा N. zweier Pflanzen: Mucuna pruritus Hook. und = अत्यम्लपर्णी RĀĠAN. im ÇKDr. — Vgl. काण्डूर.

काण्डू s. u. काण्ड 1.